بسم اللہ الرحمن الرحیم

الحمد للہ والمنتہ

کہ یہ کتاب لاجواب حجم میں چھوٹی مسائل میں موٹی

پکی روٹی

ضروری مسائل بخط عربی

ملنے کا پتہ

عمر بک سنٹر

غزنی سٹریٹ الفضل مارکیٹ اردو بازار لاہور

قیمت ۱۰ روپے

بِسمِ اللہِ الرَّحمٰنِ الرَّحِیمْ

جیکو پچھے بسم اللہ دے معنے کیہڑے ہین توں آکھ جو ایہ
شروع کرناں ہاں میں ایس کتاب نوں نال نام خدا تعالیٰ دے
جیہڑا روزی دیندا ہے ہر جی نوں وچ دنیا دے اتے بخشیگا مومناں
نوں نہ کافراں نوں دہاڑے قیامت دے جیکو پچھے توں بندہ
کس دا ہین توں آکھ جو خدا تعالیٰ دا جیکو پچھے توں امت
کس دی ہین توں آکھ جو حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ
علیہ وسلم دی جیکو پچھے توں دوستدار کس دا ہین توں
آکھ جو چوہاں یاراں حضرت صلی اللہ علیہ وسلم دیاں دا
پہلا یار حضرت ابا بکر صدیق رضی اللہ تعالیٰ عنہ دوجا
یار حضرت عمر خطاب رضی اللہ عنہ تریجا یار حضرت عثمان
ابن عفان رضی اللہ تعالیٰ عنہ چوتھا یار حضرت علی کرم اللہ
وجہہ جیکو پچھے توں اولاد کس دی ہیں توں آکھ جو
حضرت آدم صفی اللہ دی جیکو پچھے توں ملت کس دے ہین
توں آکھ جو حضرت ابراہیم خلیل اللہ دی جیکو پچھے

تُوں گروہ کسدے هین تُوں اکھ مسلمانانڈے جیکو پچھی
تُوں مذهب کسدے هین تُوں اکھ جی حضرت امام اعظم رحمۃ اللہ
علیہ دے جیکو پچھی سبھی صاحب مذهب دے کتنے هین تُوں
اکھ جی چار پهلا مذهب حضرت امام اعظم رحمۃ اللہ علیہ دا
دُوجا مذهب حضرت امام شافعی رحمۃ اللہ علیہ دا۔ تریجا مذهب
حضرت امام مالک رحمۃ اللہ علیہ دا۔ چوتھا مذهب حضرت
امام احمد حنبل رحمۃ اللہ علیہ دا جیکو پچھی پیغمبر
صاحب دیاں کتنیاں پیڑھیاں جاننیاں فرض هین تُوں اکھ جی
چار حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم بیٹا عبداللہ
دا عبداللہ بیٹا عبد المطلب دا عبد المطلب بیٹا هاشم دا هاشم
بیٹا عبد المناف دا جیکو پچھی تُوں مسلمان کدُوں دا هویا
هین تُوں اکھ جی رُوز میثاق دا جسں هاڑے خدا تعالی نے سبھ
ارواح پیدا کیتے هین جیکو پچھی سبھے ایمان کتنے هین
تُوں اکھ جی پنج جیهڑا ایمان پیغمبراند اهے اُسدا نام ایمان
مقبول هے اتے جیهڑا ایمان فرشتیاں دا اُسدا نام ایمان مطبوع
هے اتے جیهڑا ایمان مومناندا اُسدا نام ایمان معصوم هے اتے
جیهڑا ایمان بد عتیاندا اُسدا نام ایمان موقوف هے۔ اتے جیهڑا

ایمان کافراں دا اُسدا نام ایمان مردود ھے جیکو پُچھے
ایمان بیٹھا ھے یا کھلوتا ہویا توں اکھ جی جس سبھے حکم
خدا تعالیٰ دے منے اُسدا ایمان بیٹھا ھے اتے جستے بیفرمانیاں
کیتیاں اُسدا ایمان کھلوتا ھے ویکھاں کتھو بلے ٹُروجس۔
جیکو پُچھے تیرا ایمان ننگا ھے یا کجیا ہویا توں اکھ جی
جسوچہ حیا ھے اُسدا ایمان کجیا ہویا اتے جسوچہ حیا نہیں
اُسدا ایمان ننگا ھے جیکو پُچھے تیرے ایمان دی جگہ
کیہڑی ھے توں اکھ جی دل مومن دے وچ جیکو پُچھے تیرے
ایمان دی جڑھ کیہڑی ھے توں اکھ جی پڑھنا علم شریعت
دا جیکو پُچھے رکن ایمان دے کتنے ھین توں اکھ جی دو
اقرار باللسان و تصدیق بالقلب۔ اقرار کیتا نال زبان دے
اتے منیاں سچ کر نال دل دے۔ خدا اِک ھے خدا دا بھیجیا
ہویا محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم برحق ھے
جیکو پُچھے حکم ایمان دے کتنے ھین توں اکھ جی ست
اول جیکو مسلمان ہووے اسنوں قتل نہ کیجے دوجا اسنوں
بند نہ دیجے تیجا اسدا مال نہ کھسّے چوتھا اسنوں بغیر
حکم شرع دے نہ رنجانیے پنجواں اسدا گلہ نہ کیجے

ایمان کافراں دا اسدا ناں ایمان مردود ہے جیکو پچھے تیرا
ایمان بیٹھا ہے یا کھلوتا ہویا توں اکھ جی جس سبھے حکم
خدا تعالیٰ دے منے اسدا ایمان بیٹھا ہے اتے جسنے بیفرمانیاں
کیتیاں اسدا ایمان کھلوتا ہے ویکھاں کتھوں بلے ٹرو نجس۔
جیکو پچھے تیرا ایمان ننگا ہے یا کجیا ہویا توں اکھ جی
جسوچ حیا ہے اسدا ایمان کجیا ہویا اتے جسوچ حیا نہیں
اسدا ایمان ننگا ہے جیکو پچھے تیرے ایمان دی جگھ
کیہڑی ہے توں اکھ جی دل مومن دے وچ جیکو پچھے تیرے
ایمان دی جڑھ کیہڑی ہے توں اکھ جی پڑھنا علم شریعت
دا جیکو پچھے رکن ایمان دے کتنے ہین توں اکھ جی دو
اقرار باللسان و تصدیق بالقلب اقرار کیتا نال زبان دے
اتے منیاں سچ کر نال دل دے۔ خدا اک ہے خدا دا بھیجیا
ہویا محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم برحق ہے
جیکو پچھے حکم ایمان دے کتنے ہین توں اکھ جی ست
اول جیکو مسلمان ہووے اسنوں قتل نہ کیجے دوجا اسنوں
بند نہ دیجیے ترجا اسدا مال نہ کھسیے چوتھا اسنوں بغیر
حکم شرع دے نہ رنجانیے پنجواں اسدا گلہ نہ کیجیے

چھیواں اُسدا گھر بہشت وِچہ ہوسی ستواں اُس تے دوزخ دی بھاہ حرام ہوسی جیکو پُچھے شرطاں ایمان دیاں کتنیاں ہین تُوں اکھہ جی ست اوّل ایمان نال غیب دے لیاوناں دوجا علم غیب دا خاص خدا تعالیٰ نوں معلوم ہے تریجا اختیار اپنے تے ایمان لیاوناں چوتھا فضلاں خدا تعالیٰ دیاں دا امید وار رہنا پنجواں عذاباں خدا تعالیٰ دیاں تھیں ڈردیاں رہنا چھیواں حلالاں خدا تعالیٰ دیاں نوں حلال کر جاننا ستواں حراماں خدا تعالیٰ دیاں نوں حرام کر جاننا جیکو پُچھے صفتاں ایمان دیاں کتنیاں ہین تُوں اکھہ جی ست۔ اٰمنتُ باللہِ منیاں میں خدا تعالیٰ نوں وملٰئکتہٖ۔ اتے منے میں سبھ فرشتے خدا تعالیٰ دے وکتبہٖ۔ اتے منیاں میں سبھ کتاباں اُسدیاں ورسلہٖ اتے منے میں سبھ پیغمبر اُوس دے والیوم الاٰخرِ۔ اتے منیاں میں دہاڑا قیامت دا۔ والقدر خیرہٖ وشرہٖ من اللہِ تعالیٰ۔ اتے منیاں میں اندازہ نیکیاں دا اتے بدیاں دا طرفوں خدا تعالیٰ دیوں نیکیاں وِچہ خدا تعالیٰ راضی ہے اتے بدیاں وِچہ راضی نہیں والبعث بعد الموتِ ط اللہ تعالیٰ مار یگا مار کے جوالیگا وت نہ

مارِ بگا جیکو پُچھی شرطاں بقار ھنے ایمان دیاں کتنیاں ہین
توں اکھ جی ترے اوّل بندہ شکر کرے جو اللہ تعلے تے
ایمان دِتا ہے۔ دوجا ڈردا رہے ایمان دِتا ہویا مت گھس
لے۔ تریجا ظلم نہ کرے کسے تے جیکو پچھی بناویں مسلمانی
دیاں کتنیاں ہین توں اکھ جی پنج کلمہ پڑھنا ہک نماز
پڑھنی دو روزے ماہ رمضان دے رکھنے ترے زکوٰۃ مال
دی دینی چار حج کرنا پنج جیکو پچھی واجب اسلام دے
کتنے ہین توں اکھ جی ست۔ خدمت قبیلے۔ بھکھے دی کرنی
ہک قربانی دینی دو۔ صدقہ عید الفطر دا دینا ترے ماں
پیو دی خدمت کرنی چار۔ عورت نوں خدمت خصم دی
کرنی پنج عمرہ بجا اننا چھے وتر پڑھنے ست جیکو پچھی
سنتاں اسلام دیاں کتنیاں ہین توں اکھ جی ست سر اسرمنانا
ہک وال لباندے لینے دو وال نک دے لینے ترے وال بغلاں دے
لینے چار پاکی کرنی پنج سنتی بہنا چھ۔ نونہ لہانے ست جیکو
پچھی حکم شرع دے کتنے ہین توں اکھ جی اٹھ فرض ہک
واجب دو سنت ترے مستحب چار حلال پنج حرام چھ مکروہ
ست مباح اٹھ جیکو پچھی فرض کلمے دے کتنے ہین توں

تُوں اَکھہ جی سَتّ کلمہ پڑھنا ھِکّ صحیح پڑھنا دُو معنیاں نال پڑھنا
ترّے مدّ نال پڑھنا چار عُمر وِچہ ھِکّ وار پڑھنا پنج جتّھے
کوئی اکھلے اُدّمے پڑھنا چھ اَتے جتّھے کوئی کفر بکے اُوتھے
پڑھناں ستّ جیکو پُچّھے فرض وضو دے کِتنے ھین
تُوں اکھہ جی چار۔ مُونہ دھونا ھِکّ باھاں دُھونیاں دُو
چوتھا حِصّہ سِر دا مسح کرنا ترّے پیر دھونے چار
جیکو پُچّھے سُنّتاں وضو دِیاں کِتنیاں ھین تُوں اکھہ جی
دَس اوّل وضو دے ھتّھ دھونے ھِکّ اِستنجا کرناں دُو
بِسْمِ اللهِ الْعَظِیْمِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی دِیْنِ الْاِسْلَامِ اَلْاِسْلَامُ حَقٌّ
وَالْکُفْرُ بَاطِلٌ پڑھنا ترّے۔ کرُولی کرنی چار۔ مسواک کرنا
پنج نک وِچہ پانی پاوناں چھے داھڑی دا خلال کرناں ستّ
اُنگلیاں ھتّھاں پیراں دِیاں دا خلال کرناں اٹھ کناں دا
مسح کرناں نوں۔ ترّتیب واری ھر اعضا تے پانی پاوناں
دَس جیکو پُچّھے مستحب وضو دے کِتنے ھین تُوں
اکھہ جی ستّ۔ نِیّت وضو دی۔ نَوَیْتُ اَنْ اَتَوَضَّاءَ لِرَفْعِ
الْحَدَثِ وَالْاِسْتِبَاحَةِ الصَّلٰوةِ کرنی ھِکّ پھلوں سجا پاسا
دھوناں دُو۔ ترتیب دھوناں ترّے۔ اُنوڈتی دھونا

دُھونا چارُ سارے سِرَ دا مسح کرنا پنج گردن دا مسح کرنا
چھ وقت وضو دے پگڑی کو ڈِیاں نے لاہ رکھنی ست
جیکو پچھے بھند وضو دے کتنے ہین تو آکھ جی
ہکو یہ واؤ ہک۔ بول دو۔ ودی ترے۔ مذی چار
منی پنج۔ سنگریزہ چھ۔ لہو حیض دا ست۔ لہو
نفاس دا اٹھ۔ غائط نو۔ کرم دس۔ ریم یاراں۔ لہو بارا
زرد پانی تیراں۔ لگا پانی چوداں۔ قے پر واتی پندراں مست
ہو ونجے سولاں۔ بیہوش ہو ونجے ستاراں۔ دیوانہ ہو
ونجے اٹھاراں۔ مباشرت فاحشہ اُنی ہنسناں وچ نماز
رکوع وسجود والی دے وِیہ پاسے پرنے سونا اک وِیہ جیکو
پچھے نہاونان کتنی گلیں فرض ہوندا ہے تو آکھ
جی پنجیں گلیں۔ پانی منی دا ٹپ کے نکلے ہک
حشفہ غائب ہو ونجے دو عورت حیض تہیں
پاک ہووے ترے۔ عورت نفاس تہیں پاک
ہووے چار عورت نوں دھاڑے پاکی دے
کم ہووے نجن ہر نماز نہا کے پڑھے پنج جیکو پچھے
واجب نہاونان کتنی گلیں ہوندا ہے تو آکھ جی

دُو گلّیں۔ کافر نال جُنب دے مُسلمان ہووے ہِک میت نُوں نہواؤنا دُو۔ جیکو پُچھّی سُنّت نہاونان کِتنی گلّیں ہوندا ہے تُوں اکھ جی چونہ گلّیں دُوہاں عیداں دے دِہاڑے نہاونان ہِک دِہاڑے جُمعہ دے نہاؤنا دُو۔ دِہاڑے اِحرام دے نہاونان ترے دِہاڑے حج دے نہاونا چار جیکو پُچھّی مُستحب نہاونان کِتنی گلّیں ہوندا ہے تُوں اکھ جی ترے گلّیں کافر سوائے جُنب دے مُسلمان ہووے ہِک ورھیاں دیاں نال بالغ ہووے دُو نابالغ وطی کرے ترے جیکو پُچھّی غُسل وِچ فرض کِتنے ہین تُوں اکھ جی ترے۔ کُرولی کرنی ہِک نک وِچ پانی پاونان دُو۔ سارا پنڈا ہِک وار تر بتر دُھونا جے ہِک وال بھی سُکا نہ رہے ترے جیکو پُچھّی سُنّتاں غُسل دیاں کِتنیاں ہین تُو اکھ جی پنج اوّل غُسل دے ہتھ دُھونے ہِک استنجا کرنا دُو پنڈے تھیں پلیدی دُور کرنی ترے وضو کرنا چار ترے واری پنڈے تے پانی پاؤنا پنج جیکو پُچھّی فرض تیمم دے کِتنے ہین تُوں اکھ جی ترے نیّت تیمم دی نویت ان اتیمم لرفع الحدث والاستباحۃ الصلوٰۃ

کرنی ہِک دو ھنہ زمین پاک تے مار کے مُنہ تے ملنے دو
دو ھنہ زمین پاک تے مار کے باہاں ملنیاں ترے
جیکو پچھے تیمم کتنی گلیں درست ہوندا ہے تو آکھ
جی پنجیں گلیں کوہ دا اقد پانی دور ہووے ہِک گدہ نہ
سکے دو وضو ساز نہ سکے ترے نریہ دا خوف ہووس چار مال
ونجن دا خوف ہووس پنج جیکو پچھے جنب والی عورت
تے مرد نوں کتنیاں گلاں منع ہین تو آکھ جی چھ مسجد
نہ وڑے ہِک قرآن نہ پڑھے دو قرآن نوں بغیر غلاف دے ہتھ
نہ لاوے ترے قرآن مجید نہ لکھے چار نماز نہ پڑھے پنج طواف
خانے کعبے دا نہ کرے چھے دو گلاں عورت حیض و نفاس
والی نوں زیادہ منع ہیں روزہ نہ رکھے ست خصم کول نہ
سویں اٹھ جیکو پچھے فرض نماز دے کتنے ہین تو
آکھ جی چودا چھے نماز دے اندر اٹھ نماز دے باہر جیہڑے
باہر ہین۔ کپڑے پاک ہِک جگہ پاک دو جسہ پاک ترے
مرداں نوں کجناں گوڈیاں تہیں دھنی توڑی اتے غلام نوں
بھی گوڈیاں نہیں دھنی توڑی عورت گل نے سینے توڑی
اصیلاں نوں کجناں سر تا پیراں توڑی چار وقت سنجاننا پنج قبلہ جاننا

چھ جھڑے فرض نماز دے اندر ہیں نیت نماز دی کرنی
ہک سدھا کعبے نوں کھلونا دو اللہ اکبر کہنا ترے قرآن
مجید پڑھنا چار رکوع کرنا پنج سجود کرنا چھ چھیکڑ دا التحیات
بہنا ست نماز تھیں باہر اونا ایہہ جیکو بچھی واجب نماز
دے کتنے ہیں توں اکھ جد اکویہ ست عام تے چوداں خاص جھڑے
عام ہیں اللہ اکبر اکھنا ہک پہلو التحیات بہنا دو پڑھنا التحیات
اول اخر دا ترے فرض نوں اپنی جا اننا چار واجب نوں اپنی جا
اننا پنج رکوع سجود وچہ تسبیح دا قدر دل کرنی چھ لفظ سلام
دے نال باہر اونا ست انہاں ستاں عاماں وچوں ہکدی ترک
نال سجدہ سہو تھیں پوندا ڈھل کرنی واجب اہی نہ کیتس سجدہ
سہو نہیں پیا جھڑے چوداں خاص ہیں الحمد پڑھنا ہک
پہلیاں دو رکعتاں نوں وچہ پڑھنا دو اک وادی پڑھنا ترے سورۃ
تھیں پہلوں پڑھنا چار نال سورۃ جوڑنی پنج جنہاں نمازاں نوں وچہ
ہولی پڑھنا ہے ہولی پڑھنا چھ جنہاں نوں وچہ ڈاہڈی پڑھنا ہے ڈاہڈی
پڑھنا ست وتراں وچہ دعا قنوت پڑھنی اٹھ قرآن مجید ترتیب
دے نال پڑھنا نوں انہاں نواں دی ترک دے نال سجدہ سہو پوندا
ہے اتے جنہاں اگلیاں دے ترک نال نہیں پوندا جتھے امام نوں ونکھے

اُوتھے مِلنا دس اِمام دے پچھے چپ کر کے کھلوونان بِلاں تکبیراں
دوہاں عیداں دِیاں اکھنیاں باراں تکبیراں رکوع سجود
دِیاں اکھنیاں تیراں سجدہ قرآن مجید دا اکڈھنا چوداں
جیکو پچھے سنتاں نماز دِیاں کِتنیاں ہین توں اکھ جی
اٹھاں وِیہہ سَت قیام وِچ سَت رکوع وِچ سَت سجدیاں وِچ
سَت التحیات وِچ چھڑیاں سَت سنتاں قیام وِچ ہین ہتھ
کھلے کونے وا سطے تکبیر تحریمہ دے مرداں نوں کنّاں توڑی
عورتاں نوں موڈھیاں توڑی ہک ہتھ کھبے اُتے سجا رکھناں
مرداں نوں دھنی اُتے اتے عورتاں نوں سینے اُتے دو قیام
وِچ کھلوتیاں سجدیاں دی جگہ داؤں ویکھناں تریے سبحٰنک اللّٰھم
پڑھنا چار اعوذ پڑھنا پنج بسم اللہ پڑھنی چھ امین پڑھنی سَت چھڑیاں
سنتاں رکوع وِچ ہین اللہ اکبر اکھنا وا سطے رکوع دے ہک گوڈے
محکم پکڑنے دو پیراں دی گنڈ داؤں ویکھنا وِچ رکوع دے تریے
وارِی تسبیحاں پڑھنیاں چار قومہ کرناں پنج سمع اللّٰہ لِمن حمدہ پڑھنا
چھ ربنا لک الحمد پڑھنا سَت چھڑیاں سَت سنتاں دوہاں
سجدیاں وِچ ہین اللہ اکبر اکھنا وا سطے دوہاں سجدیاں دے
ہک دوہاں ہتھاں نوں چہ متھا ٹکاؤناں دو نک داؤں ویکھنا تریے

ترویواری تسبیحاں پڑھنیاں چار دوہاں سجدیاں وچہ ارام کرناں
پنج لنگانوں سجدہ دیواونان چھہ انگلیاں ہتھاں پیراں دیاں
طرف قبلے دی کرنیاں ست چھڑیاں ست سنتاں التحیات وچ کہین
اللہ اکبر اکھنا واسطے التحیات دے ہک دو ہتھ پٹاں تے رکھنے
دو سینے داوں ویکھنا وچہ التحیات دے ترے سجا پیر پھلا کرنا چار
کھبے پیراتے بہنا پنج درود پڑھنا چھہ دعا پڑھنی ست جیکو پچھے
مستحب نماز دے کتنے ہین توں اکھ جی سنا ویہ ہتھ کناں توں
لاونے واسطے تکبیر تحریمہ دے ہک سجے کھبے داوں نہ ویکھنا
دو فرض اکلا پڑھنا ترے او باسی اوس منہ تے ہتھ رکھنا چار
کھنگار نہ بوہنے پنج منی نہ بوہنے چھہ جانماز در ہووس کھنگ
ٹھلے ست وچہ رکوع دے کند برابر بکری ... رکھنی اٹھ دو
گوڈے سجدے دینیاں زمین تے ٹکاونے۔ توں۔ وت
ہتھ ٹکاونے دس وت نک ٹکاونا یاراں وت متھا ٹکاونا
باراں وت اول متھا اٹھاونان تیراں وت نک اٹھاونا چوداں
وت ہتھ اٹھاونے پندراں وت زانوں اٹھاونے سولاں وقت
نیت دے انگلیاں کرنیاں ستاراں وچہ رکوع دے انگلیاں
کھلارنیاں اٹھاراں وچہ سجدے دے انگلیاں جوڑنیاں

اِی وِچ اَلتَّحِیَّاتُ دِے اُنگلیاں دَرمِیان رکھنیاں وِیہ بازُو
بغلاں نال نہ لاوے اِکویہ پیٹ سَتھلاں نال نہ لاوے باوِیہ
پِنّیاں سَتھلاں نال نہ لاوے تریویہ جَپّے دا مِقدار پَیر اُوچہ
وِتھ رکھنی چوِیہ ہتھ اَستِین نہیں باہر کڈھنے پنجویہ ٹھواکے
پڑھنا چھبیہ مسبوق نوں سلام اِمام دے توڑی ٹھیرنا ستاوِیہ
جیکو مُچّھی بھندر نماز دے کِتنے ہین توں اکھ جی تریہ
گل اکھنی ہک سلام دیوناں دو بِنّھا جھلنا ترے کھاؤناں
چار۔ پیوناں پنج چِتھناں چھ نالہ کرناں ست۔ اہ کرنی اٹھ
وہ کرنی نوں۔ بغیر عذر دے سنگھ سوارناں دس نِچھ
دا جواب دینا یاراں۔ نِچھ دا جواب لینا باراں۔ رونا نال
آواز دے سِوا خوف خُدا تعالیٰ دے تیراں حرف سِوا اِمام
اپنے دے دسناں چوداں حرف سِوا مقتدی اپنے دے لینا
پندراں۔ قرآن مجید غلط پڑھناں جے معنے ہو ونجن
سولاں سجدہ جا پلید تے دیونا ستاراں اوہ شے خُدا
تعالیٰ کولوں منگنی جھڑی آدمیاں کولوں منگی جائے

ے نِچھ دا جواب لینا کہ اگر مُصلّی نوں نِچھ آئی تو کسی تے یرحمکم اللہ
کھیا پھر مُصلّی قبول کرکے غفر اللہ یا بارک اللہ آکھیا یہ منع ہے۔

اٹھاراں۔ دو ہتھاں نال کم کرناں اُنّی[19] سینہ طرفوں
کعبے دیوں پھیرناں ویہ[20] فرض نوں ترک دیونی اکویہ[21]
ہسناں وچہ نماز رکوع سجود والی دے باویہ[22] عورت دے
برابر کھلوناں وچہ تکبیر تحریمہ دے ترےویہ[23] دوویں
پیر سجدے وچہ زمین تھیں چائے نے چوِیہ[24]۔ قرآن مجید
ویکھ کے پڑھنا پنجویہ[25] نماز وقتی پڑھیاں قضا یاد اوس
چھبیہ[26] جاں پچھان کے بے وضو نماز نیتی ستاویہ[27] چوتھا
حصہ عضو دا ننگا ہووے اٹھاویہ[28] جیکوئی آکھے خدا
ہک ہے اوہ آکھے وچہ نماز دے برحق ہے انتریہ[29] وقت
دیگر دے خفتاں پڑھے تریہ[30] جیکو پچھی کھاون
اندر فرض کتنے ہیں توں آکھ جی ترے حلال
کھاوناں ہک حلال دی قوت نال بندگی خدا تعالیٰ
دی کرنی دو۔ رزق طرفوں خدا تعالیٰ دیوں جاننا ترے:

نصیحت نامہ

تصنیف جناب مولینا مولوی غلام رسول صاحب مرحوم و مغفور

دلا غافل نہ ہو یکدم یہ دنیا چھوڑ جانا ہے — بغیچے چھوڑ کر خالی زمیں اندر سمانا ہے

تیرا نازک بدن بھائی جو لیٹے سیج پھولوں پر — ہو ویگا ایکدن مُردار یہ کرموں نے کھانا ہے

اجل کے روز کو کر یاد کر سامان چلنے کا — زمیں کے فرش پر سونا جو اینٹوں کا سرہانا ہے

نہ بیلی ہو سکے بھائی نہ بیٹا باپ تے مائی — کیا پھرتا ہے سودائی عمل نے کام آنا ہے

جہاں کے شغل میں شاغل خدا کی یاد سے غافل — کریں دعوٰی کہ یہ دنیا میرا دائم ٹھکانا ہے

غلط فہمید ہے تیری نہیں آرام اس پُل پر — مسافر بے وطن ہیں توں کہاں تیرا ٹھکانا ہے

کہاں وہ ماہِ کنعانی کہاں تخت سلیمانی — گئے سب چھوڑ یہ فانی اگر نادان و دانا ہے

عزیزا یاد کر وہ دن جو ملک الموت آویگا — نہ جاوے ساتھ تیرے کو اکیلے تو نے جانا ہے

نظر کر دیکھ خویشوں میں جو ساتھی کون ہے تیرا — انہوں نے اپنے ہاتھوں سے اکیلے کو دبانا ہے

فرشتہ روز کرتا ہے منادی چار کونوں پر — محلاں اچیاں نوں اے تیرا گوریں ٹکانا ہے

نظر کر ماڑیاں خالی کہاں وہ ماڑیاں والے — سبھی کوڑا پسارا ہے دغا بازی کا بانا ہے

غلام اکدم نہ کر غفلت حیاتی پر نہ ہو غرہ — خدا کی یاد کر ہر دم جو آخر کام آنا ہے